

Thesis Title	Cross-Border Production of Watermelon in Northwestern Laos	
Author	Ms. Shion Fujita	
Degree	Master of Arts (Sustainable Development)	
Thesis Advisor Committee	Assoc. Prof. Dr. Jamaree Chiengthong	Advisor
	Dr. Wasan Panyagaew	Co-advisor

ABSTRACT

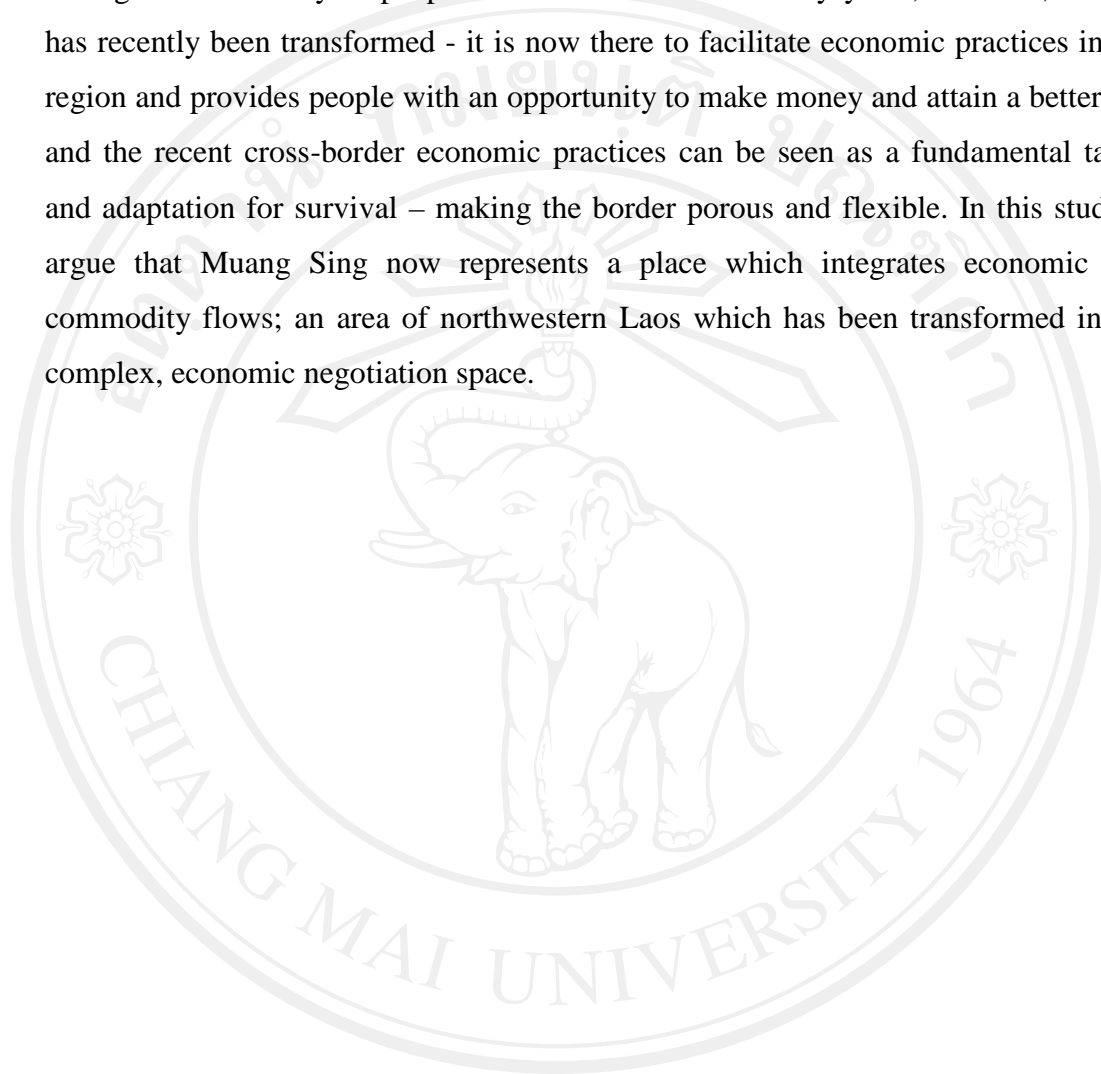
Over the past decade, China's rapid economic growth and rise as a global superpower has had a significant influence on the Mekong Region, and Laos is one of those countries to have been influenced by the wide variety of Chinese economic activities taking place. In particular, those provinces in the northwest of Laos have a close relationship with Yunnan Province in China through economic activities such as trade and investment. This study focuses on the watermelon business, which is becoming one of the main cash crop production activities in Muang Sing, a small border town in northwestern Laos. The aim of this study is to examine the border relationship between China and Laos from the Lao perspective; the way people live at the border and the role of the border in the era of globalization and borderlessness, and since the introduction of an open-door policy and the arrival a market-oriented economy based on cross-border economic activities.

This study depicts the changes that have taken place in cross-border economic practices in this area. Muang Sing was once part of a very important trade route in the upper Mekong and an important trading center in its own right, and after a long period of inactivity, in recent years it has transformed itself not only into a trading center once more, but also a producer of cash crops for the Chinese market, and is the main producer of watermelons in Laos. With the introduction of the New Economic Mechanism (NEM) in Laos, and with growing Chinese economic development, this area now forms part of the regional commodity trade system in northwestern Laos.

The cross-border watermelon business consists of a web of networks based on inter-border and cross-border ethnic relations formed between the Han, Chinese Lue, Lao Lue and the Akha. This study describes the operation of such networks, those which are diverse and include friendship, business, ethnic-based and *guanxi* networks. Such networks are based upon socio-economic activities such as land leasing and employment within the watermelon business, and operate in support of production and trade, plus play a crucial role in generating capital for those people who use them. In addition, this study elaborates upon the presence of power relations between those actors involved in the watermelon business. The people engaged in this business follow these power relations and play their roles - negotiating within and around their vulnerable positions in search of better conditions, such as negotiating for land fees and watermelon prices. Furthermore, this study reveals the presence of power relations not only in the watermelon business, but also between the Chinese who live in Muang Sing and the local people. These Chinese actors include the watermelon traders, who find themselves in a vulnerable position in Lao society, though they negotiate around their vulnerability tactically and flexibly in order to adapt to a society which is constantly changing and to avoid missing-out on economic opportunities. In addition, the Chinese influx into the small border town has also led to people moving there from other provinces, in order to find work and take advantage of the economic opportunities offered at Chinese guest houses, restaurants and karaoke bars.

Muang Sing is now the main cash-crop producing area for the Chinese market, producing rubber, sugarcane, rice and watermelons. The purpose of crossing the border has also changed in recent times. The Chinese now come across the border to Muang Sing in search of business opportunities, and due to a lack of agricultural land and jobs in China caused by the socio-economic and political conditions there, including over-population. For the locals in Muang Sing; however, the purpose of crossing the border is not to seek economic profit, but for tourism purposes – for they go to China seeking new and fashionable items – those things they cannot purchase in Muang Sing.

The function of a border is not only to control the flow of goods and people, but also to facilitate it. The Pangthong border point in Muang Sing has controlled and managed the mobility of people and commodities for many years; however, its role has recently been transformed - it is now there to facilitate economic practices in the region and provides people with an opportunity to make money and attain a better life, and the recent cross-border economic practices can be seen as a fundamental tactic and adaptation for survival – making the border porous and flexible. In this study, I argue that Muang Sing now represents a place which integrates economic and commodity flows; an area of northwestern Laos which has been transformed into a complex, economic negotiation space.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การผลิตแตงโมข้ามพรมแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	
ผู้เขียน	นางสาวชิง พุจิตะ	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาอย่างยั่งยืน)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์		
	รศ.ดร.จามะรี เชียงทอง	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	ดร. วสันต์ ปัญญาแก้ว	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการทะยานขึ้นมาเป็นมหาอำนาจของโลกของ ประเทศจีน มีอิทธิพลอย่างมากต่อภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศเหล่านั้นที่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนได้ แทรกซึมเข้าไปในพื้นที่ โดยเฉพาะ ในเขตแขวงต่างๆ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของลาวที่มีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับมณฑลยูนนานของจีนผ่านกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การค้า และการลงทุน งานศึกษานี้ สนใจในประเด็น ธุรกิจแตงโมที่ได้กลายมาเป็น ส่วนหนึ่งในกิจกรรมการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของเมืองสิง อันเป็นเมืองติดพรมแดนขนาดเล็กที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป้าหมายในการศึกษาในครั้งนี้ ก็เพื่อที่จะสำรวจความสัมพันธ์ทางพรมแดนระหว่างจีนและลาวจากมุมมองของลาว สำรวจวิถีของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พรมแดน และบทบาทของ พรมแดนในยุคโลกาภิวัตน์และยุคไร้พรมแดน โดยเริ่มตั้งแต่การ มีนโยบายเปิดประตู ประเทศและการเข้ามาของระบบเศรษฐกิจแบบ มีตลาดเป็นตัวนำอันวางอยู่บนพื้นฐานกิจกรรมทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดน

การศึกษาในครั้งนี้ ได้พรรณนาให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน ระดับปฏิบัติการทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดนใน เขตเมืองสิง ซึ่งเป็น หนึ่งในหลายๆ เมือง ที่เป็น ช่องทางการค้าที่มีความสำคัญ อย่าง มากในลุ่มน้ำโขงตอนบน และยังเป็นศูนย์กลางทางการค้าที่สำคัญในตัว มันเอง หลังจากที่ มันได้ ห่างหายไปจากกิจกรรม ต่างๆ มาในช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน ในปัจจุบันมันได้

เปลี่ยนแปลงตัวเอง ไม่ใช่เพียงเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่มันกลายเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจสำหรับตลาดจีน และยังเป็นพื้นที่หลักในการผลิตแตงโมในประเทศลาวอีกด้วย

การริเริ่มใช้นโยบายจินตนาการใหม่ (New Economic Mechanism: NEM) ในประเทศลาวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีน ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการค้าขายสินค้าในภูมิภาคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ประเทศลาว ธุรกิจแตงโมข้ามพรมแดน ได้ถูกโยงใยกันด้วยเครือข่ายที่วางอยู่บนพื้นฐานของการสร้าง ความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ระหว่างพรมแดนและข้ามพรมแดน ระหว่างกลุ่มชาวจีนฮั่น ชาวลื้อจีน ชาวลื้อลาว และชาวอาข่า งานศึกษา

นี้ได้บรรยายถึงการปฏิบัติการของเครือข่ายเหล่านั้น ซึ่งเป็นเครือข่ายที่หลากหลายและประกอบไปด้วยมิติภาพ ธุรกิจ พื้นฐานทางชาติพันธุ์ และเครือข่ายแบบ กวนซี (guanxi) ซึ่งเครือข่ายดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของกิจกรรมทาง สังคม-เศรษฐกิจ เช่น มีการเช่าที่ดินและการจ้างเป็นแรงงานในธุรกิจแตงโม และทำการส่งเสริมการผลิตและการค้า รวมทั้งมีบทบาทที่สำคัญมากในการปล่อยเงินทุนให้กับประชาชน นอกจากนี้ งานศึกษานี้ ยังได้ให้คำอธิบายความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ปรากฏอยู่ระหว่างผู้กระทำการ (actors) ต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจแตงโม ผู้คนที่เป็นส่วนหนึ่งในธุรกิจนี้ ต่างอยู่ในความสัมพันธ์ทางอำนาจเหล่านั้น และพยายามเล่นบทบาทของตน มีการต่อรองสถานะเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกของพวกเขา เพื่อที่จะค้นหาเงื่อนไขที่ดีกว่าเดิม เช่น การต่อรองค่าเช่าที่ดินและต่อรองราคาแตงโม ยิ่งไปกว่านั้น งานศึกษานี้ไม่เพียงแต่จะทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจในธุรกิจแตงโมเท่านั้น แต่ทำให้เห็นซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างคนจีนที่อยู่ในเมืองสิงกับคนที่ท้องถิ่น ผู้กระทำการที่เป็นคนจีนเหล่านี้ ได้แก่ ผู้ค้าแตงโม ซึ่งเป็นผู้ที่มีสถานะดีกว่าในสังคมลาว แต่กระนั้น พวกเขาได้ต่อรองกับความเสี่ยงที่อยู่รอบตัวอย่างมีกลวิธีและมีความยืดหยุ่น เพื่อที่จะปรับตัวให้ทันกับสังคมซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และหลีกเลี่ยงการพลาดโอกาสทางเศรษฐกิจ ยิ่งกว่านั้น การไหลทะลักของคนจีนเข้ามาในเมืองชายแดนขนาดเล็กนี้ ยังได้ทำให้ประชาชนจากที่อื่น ได้เคลื่อนย้ายมามายังเมืองดังกล่าว เพื่อที่จะหางานทำและคว้าโอกาสทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในธุรกิจบ้านพัก ร้านอาหาร และร้านค้าโอเคของชาวจีน

ขณะนี้เมืองสิงเป็นพื้นที่ในการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักสำหรับตลาดจีน เช่น ผลิตยางพารา อ้อย ข้าว และแตงโม เป้าหมายของการข้ามพรมแดนจึงได้เปลี่ยนแปลงจากแต่ก่อน ในปัจจุบัน คนจีนข้ามพรมแดนเข้ามาสู่เมืองสิงเพื่อค้นหาโอกาสทางเศรษฐกิจ อีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากปัญหาการ

ขาดที่ดินเพื่อการเกษตรและขาดแหล่งงานในประเทศจีน ซึ่งสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งจำนวนประชากรที่ล้นประเทศ อย่างไรก็ตาม สำหรับคนท้องถิ่นเมืองสิง เป้าหมายของการข้ามพรมแดนไม่ใช่การแสวงหาผลกำไรทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการท่องเที่ยว ในทัศนะของชาวเมืองสิง การเดินทางไปประเทศจีน คือการไปค้นหาสิ่งของใหม่ๆ ที่ทันสมัยและไม่สามารถหาซื้อได้ในเมืองสิง

พรมแดนไม่ได้ทำหน้าที่ควบคุมการไหลเวียนของสินค้าและผู้คนเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่ ส่งเสริมการไหลเวียนนั้นด้วย จุดผ่านแดนปางทองในเมืองสิงได้ทำหน้าที่ควบคุมและจัดการกับการเคลื่อนย้ายของผู้คนและสินค้ามาตลอดหลายปีที่ผ่านมา แต่บทบาทของมันก็ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เพราะในขณะนี้มันได้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ปฏิบัติการทางเศรษฐกิจในภูมิภาค และสร้างโอกาสแก่ผู้คนในการหารายได้และการมีชีวิตที่ดีขึ้น และปฏิบัติการทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดนในปัจจุบันสามารถมองได้ว่าเป็นการกลวิธีพื้นฐานและเป็นการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด โดยการทำให้พรมแดนเป็นพื้นที่ที่มีช่องโหว่และมีความยืดหยุ่น ในงานศึกษานี้ ผู้เขียนจึงมีข้อสรุปว่า เมืองสิงคือภาพตัวแทนของพื้นที่ ซึ่งมีการบูรณาการทางเศรษฐกิจและการไหลเวียนของสินค้า คือพื้นที่ในเขตภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นพื้นที่แห่งการต่อรองทางเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อน